N°. 488. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

DINGSDAG 19 DECEMBER.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schoonevelt en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

Hervorming van 's Rijks [illegible] belastingstelsel.

IV.

Wat zal het vermoedelijk lot zijn, dat de *beide* voorstellen tot afschaffing van belastingen te wachten staat? Bij het onderzoek dier vraag stellen wij reeds dadelijk ter zijde den invloed, dien het voorstel der Regering tot afschaffing der 23 opcenten op het gemaal daarop zou kunnen uitoefenen, omdat uit de gewisselde stukken reeds genoegzaam blijkt, dat het niet zoodanige weêrklank heeft ontmoet, waardoor een gegrond vooruitzigt kan worden opgemaakt voor de aanneming. Grooter schijnt zelfs het getal van hen, die het gevoelen omhelzen, dat in *de Nederlander*, in het afgetrokkene, de sympathie verworven heeft, „het gevoelen van hen, „die in de vaste overtuiging zijn, *dat het onvergeeflijk „zou zijn van de natie* MINDER *inspanning te vorderen, „d. i. belastingen op te heffen,* ZOOLANG *zij verpligt is „zulk een bovenmatigen rentelast te torschen, en* ZOOLANG *„zij, zelfs voor het meest noodige, de wisselvallige bate „uit de kolonien behoeft;* dat het er, buitendien, nog „verre van daan is, dat wij met onze middelen in alles „kunnen voorzien wat op meer dan één hoofdstuk van „uitgaven nog is achterwege gelaten, en dat de alge„meene voorspoed van verre de meeste bedrijven ten „bewijze verstrekt, dat de tegenwoordige lasten, zonder „teruggang te veroorzaken, door de Natie kunnen ge- [illegible] de, in dat blad uitgesprokene verwachting, waaruit al ligt het vermoeden van een voorafgegaan overleg zou oprijzen, heeft zich „dat gevoelen doen gelden bij de „beraadslaging en stemming„ over het in overweging nemen van het voorstel der *drie* leden in de zitting van den dag, waarop dat nommer van *de Nederlander* reeds was uitgekomen; een feit, waarop wij wijzen tot staving van ons bij herhaling geuit beweren, dat, waar het de hervorming van ons belastingstelsel betreft, de anti-revolutionnaire en de reactionnaire partij denzelfden weg betreden.

In de zitting van 11 December toch gaf de heer VAN RAPPARD als zijn gevoelen te kennen, „dat de „finantiële toestand van ons Vaderland en de staat„kundige omstandigheden van Europa voor het oogen„blik niet toelaten belastingen, — niet te verminde„ren, — belastingen *af te schaffen.*„ Met dat gevoelen strookt geheel de zucht, om de behandeling van elk tot afschaffing leidend voorstel *uit te stellen*; op denzelfden grond als men ten vorigen jare een gelijksoortig voorstel *ontijdig* noemde. Van daar de motie, om de beraadslaging over het voorstel der *vijf* leden uit te stellen tot na het reces der Kamer. Van dáár de onbescheidenheid, om geen beraad, hoe kort ook, toe te staan, gelijk dit van den heer DE KEMPENAER alleen kan worden verwacht. Van dáár de onwil, om nog vóór het reces het voorstel der *drie* leden in de afdeelingen te behandelen, die door den heer DE BRAUW werd verdedigd met het beweren, dat „*juist omdat* „het belang der Natie, het belang van het volk daarbij „zoo sterk is betrokken, al te veel spoed voorzeker „niet goed is.„ Van dáár die nuchtere verwondering, dat de bloote afschaffing van eene belasting in verband zou staan met eene verandering in het geheele belastingsstelsel, alsof het eene onverschillige zaak ware, dat de beslissing buiten verband met eene stelselmatige hervorming moet of kon plaats hebben. Zeker was het aan de afdoende gronden, door den heer THORBECKE tot staving van zijn gevoelen opengelegd, te danken, dat men van de tijdigheid en nuttigheid eener spoedige behandeling van het voorstel der *drie* leden geheel overtuigd werd en eene meerderheid van 33 tegen 28 stemmen zijn voorstel aannam, om die behandeling in de afdeelingen nog vóór het reces te doen plaats hebben. Eene beslissing, welke maar al te zeer tot een klaar bewijs verstrekte, dat de beginselen der constitutionnele partij ter zake der hervormimg van 'sRijk belastingsstelsel, boven hetgeen men verwachten kon, allengs meer en meer wortel schieten bij de leden der Volksvertegenwoordiging, behalve bij hen, die tot de reactionnaire en anti-revolutionnaire partijen behooren.„ Het lot der *beide* voorstellen is niet twijfelachtig, wanneer slechts zij, die afschaffing van belastingen verlangen, hetzelfde middel kiezen en een gelijken weg betreden. „Tot de berei„king van *dat* doel worden niet alleen moed en ijver „geëischt, maar ook en bovenal *eensgezindheid* en eene „*eendragtige zamenwerking*. Ieder, die deze hervorming „wil, drage daartoe bij door in zijnen kring de ge„zonde begrippen eener wijze staathuishoudkunde te „doen indringen en door, ten beste van het *algemeene* „doel, iets van *zijne eigene begrippen* los te laten. Wan„neer ieder hetgeen hij 't meest dringend acht *het eerst* „hervormd wil zien: men wordt verdeeld; veel wordt „er dan *beproefd*, maar *niets* tot stand gebragt. Er „zij eene *leiding;* er zij een *stelsel*, waarnaar het doel „zal bereikt worden, en de uitslag kan niet twijfel„achtig zijn.„ Zoo schreven wij één jaar geleden en weldra zal het openbaar worden, of „alle constitu„tionnelen in den lande zich dan ook vereenigen tot „dit doel, en ieder naar zijn vermogen de overtuiging „doet zegevieren, dat de *hervorming van ons belasting„stelsel* noodzakelijk is, om van het Nederlandsche „volk een krachtig volk te maken; om het op te heffen „uit den druk, waaronder het gebukt gaat, om als een „der krachtigste middelen, tegen de zorgbarende toe„neming der armoede werkzaam te zijn„; dan wel of de patient door de veelheid der geneesheeren en den rijkdom der geneesmiddelen, bij gebrek aan eendragtige zamenwerking, zal bezwijken. Maar elkander steunende en helpende, kan het niet missen of de Vertegenwoordigers des volks, die *hetzelfde doel* beoogen, zullen de grootsche taak, voor hen weggelegd, eervol vervullen, en de constitutionnele partij zal een nieuwe lauwer verwerven door de overwinning van de wetenschap op eigenbelang en bekrompen inzigt behaald.

In dat hoofdbeginsel stemmen de beide voorstellen overeen, gelijk de *drie* leden het noemen: „bevorde„ring van het belang der mindere klassen, bevordering „van dat, wat, naar hunne overtuiging, het waarachtig „staatsbelang eischt„; gelijk wij dit vroeger hebben aangetoond. „Zij houden zich daarbij overtuigd, dat „het hier slechts geldt het doen van eenen eersten „stap„. De reactionnaire partij juicht reeds, dat de beide voorstellen onvereenigbaar zijn, en verheugt zich reeds daarin, dat *beiden* zullen verworpen worden. Voor zulk een lot koesteren wij geen vrees; omdat het *hoofdbeginsel* door beiden gehuldigd en het middel van afschaffing in beiden op den voorgrond gesteld wordt. Door beiden wordt het stelsel, dat bestaat, gevoelig geknot, en het is niet twijfelachtig, dat het voorstel der *drie* leden meer dan dat der *vijf* leden, het stelsel ondermijnt en met instorting bedreigt; terwijl het laatste meer eene geleidelijke hervorming bedoelt. Op het lot van een der beide voorstellen zal de uitkomst van de overwegingen in de afdeelingen en de antwoorden van de *drie* leden van stelligen invloed zijn, en van de zijde der voorstellers mag in elk geval die regtschapenheid worden verwacht, dat men het staatsbelang met het volksbelang vereenzelvigen en daarvoor alleen, met ter-zijde-stelling van bijzondere sympathiën en antipathiën, strijd voeren zal.

De oppositie van *de Nederlander* wordt met den dag feller tegen het Ministerie DONKER-VAN-HALL.

Hoe is dit overeen te brengen met de houding der anti-revolutionnaire leden in de Kamer?

De Nederlander heeft, met eene bitterheid als enkel door dàt blad kan worden aan den dag gelegd, dezer dagen gezegd: „*Een Ministerie, dat niet verkiest heen „te gaan, blijft lang.*„

Hoe moet het oordeel zijn over eene partij, die het, in 'slands belang, noodig achtende, *dat een Ministerie heengaat*, alleen uit kansrekening dat Ministerie *het heengaan belet?*

Wij lezen in No. 50 van de *Algemeene Konst- en Letterbode* het volgende:

De fransche *Moniteur* van 9 December bevat een Keizerlijk besluit, waarbij de heer Paul Dupont, député, wordt gemagtigd tot het dragen der versierselen van de Nederlandsche (?) orde van de Eikenkroon.

Indien wij ons niet vergissen is deze Paul Dupont de schrijver van de *Histoire de l'imprimerie* (Paris, 1854, in 8°. 2 voll.), waarin de aanspraken van Nederland op de uitvinding der boekdrukkunst zoo eigendunkelijk en onkritisch worden geloochend.

Zou er sterker bewijs noodig zijn voor de meening, dat de Eikenkroon geene *Nederlandsche orde* is?

De warmste voorstanders van de afschaffing der slavernij kunnen naauwelijks gelooven, dat de heer VAN HOËVELL, in zijn merkwaardig werk: „*Slaven en Vrijen onder de Nederlandsche Wet*„, slechts de waarheid, en niets anders dan de waarheid had opgeteekend. En, inderdaad, het hart, dat van menschenliefde en regtvaardigheid klopt, *kan*, *mag* bijkans geen geloof slaan aan de ijselijkheden, die dáár worden vermeld, als nog heden ten dage onder het gezag der Nederlandsche Wet plaats grijpende.

Evenwel: de treurige waarheid is niet twijfelachtig.

Nog *heden* wordt ons die waarheid gestaafd door een voorval, dat den 20sten October jl. te Curaçao plaats had. Wij vinden er een [illegible] gelijkenis in met hetgeen de heer VAN HOËVELL verhaalt van een slavenmeester te *Paramaribo*, die een jongen aan een boom had opgehangen en met een eind touw zoodanig geslagen, dat het gansche ligchaam met wonden overdekt was. De misdaad van den jongen had daarin bestaan, dat hij, op eene boodschap uit zijnde, wat lang was uitgebleven, omdat hij naar een rijtuig met vier paarden had staan te kijken! (Deel I. bl. 84.)

Op den 20sten October jl. is te Curaçao een slavenjongen, *omdat hij een glas gebroken had*, op een geweerloop gebonden, en werden hem 75 slagen toegediend, die den jongen vreesselijke wonden toebragten, Ziet hier het verhaal, door de *N. R. Ct.* daarvan gegeven:

Op den 20sten October jl. heeft alhier eene volksbeweging plaats gehad, welke echter spoedig is gestild. Het gebeurde had op deze wijze plaats. Een slavenjongen van den smid Hilderman had een glas gebroken, waarvoor de meester hem met een pak slagen bedreigde. De jongen nam de vlugt en verschool zich bij zijne moeder. Eenige dagen daarna werd hij aan den meester overgeleverd. Deze liet den jongen op een geweerloop binden, op de wijze van den Spaanschen bok, en op den berg aan de overzijde der haven brengen, waar hem door een gegageerden trompetter en een ontslagen marechaussée, 75 slagen werden toegediend. Het gerucht verspreide zich al dadelijk, dat de jongen onder deze marteling was bezweken, en in een oogenblik vereenigde zich eene massa menschen uit de lagere klasse, waaronder vele slaven en slavinnen in de nabijheid van de woning des smids, en tegen diens huis begon men steenen te werpen. De policie werd geroepen, doch kon niets doen De procureur des Konings kwam later met eene patrouille militairen en verwijderde de menigte, die zich hier en daar verspreidde.

Omstreeks 10 ure van dien dag liet de procureur des Konings den jongen ter fiscalaat brengen, ten einde de ontvangen wonden door den stads-heelmeester te laten inspecteren. De smid werd ook bij die gelegenheid geroepen, benevens de twee handlangers, die den jongen geslagen hadden, om van het gebeurde kondschap te doen; doch met geene mogelijkheid konden zij alléén komen; men was verpligt vier marechaussées te zenden om hen te begeleiden, en met dat al zag men niets dan steenen in de lucht en hoorde men niets dan een oorverdoovend geluid door het graauw aanheffen, dat weder aan den waterkant van de overzijde was verzameld, terwijl men aan den waterkant van de Willemstad met moeite de menigte uit elkander kon doen gaan.

Na de schouwing der wonden, waarbij de gouverneur a. i. tegenwoordig was, was de zaak afgeloopen.

Welk Nederlandsch hart krimpt niet in een bij het lezen van dergelijke barbaarsche martelingen!

Welk Nederlander slaat zijne blikken niet schaamtevol neder voor het beschaafde Europa, bij het weêrgalmen van het angstgeschrei der gemartelden, die

onder de slagen der *Nederlandsche zweep* bezwijken!

Dat de Minister van Koloniën het opneme, in de Kamer, vóór de slavenmeesters en hunne barmhartigheid neme! Dat vrij de politie de plakkaten onzigtbaar make, die het Nederlandsche volk onderrigten, wat gruwelen op *zijnen* naam en onder *zijne* dierbare vlag dagelijks worden volvoerd!

Er is eene magt, sterker dan de stem des Ministers van Koloniën, sterker dan de arm der Nederlandsche politie! Het is *Gods regtvaardigheid*. Deze zal het volk wakker schudden uit de zonde, die het bedrijft; en de gruwel der menschheid, de vloek van Nederland, zal ophouden te bestaan.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Eindelijk is dan toch de tekst van het verdrag van 2 December bekend geworden. Het werd Vrijdag nacht in het Parlement medegedeeld, en is toen onmiddellijk door den telegraaf overgebragt.

Wij zullen ons vooralsnog in geene veelvuldige beschouwingen verdiepen omtrent dit stuk; ten einde het naar waarde te kunnen beoordeelen, verwijzen wij naar hetgeen deswege is gezegd door de Engelsche ministers in de zitting van het Parlement van Woensdag jl. Deze beoordeeling van eene der voornaamste, in deze zaak betrokken partijen schijnt ons door den tekst zelven volkomen geregtvaardigd te worden.

Oostenrijk hernieuwt in het tractaat de beloften, welke zij reeds gedaan had, in haar tractaat met de Ottomanische porte; ingeval het tot vijandelijkheden mogt komen tusschen haar en Rusland dan zou *ipso facto* het offensief en defensief tractaat met Frankrijk en Engeland gesloten zijn; maar het is onderworpen aan de voorwaarde dat de oorlog reeds aangevangen zij tusschen Oostenrijk en Rusland. Wat het uitstel betreft, waarover zoo veel gesproken is, in het verdrag wordt slechts gewag gemaakt van 1 Januarij e. k.; dan zou Oostenrijk verpligt zijn, zich te verklaren omtrent de vier waarborgen. Indien er sprake is van een ander uitstel, dat zich tot 2 Maart zou uitstrekken, dan kan dit niet anders dan in eene of meerdere geheime artikels zijn. Geen der zeven artikelen van het tractaat, zoo als het in het parlement is medegedeeld, spreekt daarvan.

Kortom uit het geheele verdrag blijkt, dat zoo Oostenrijk oorlogvoerende partij in den tegenwoordigen oorlog moet worden, zij echter althans niet vóór 1 Januarij e. k. die houding zal aannemen.

Vóór dat de tekst van het traktaat geheel bekend was, is er in de Londensche bladen een vrij levendige polimique ontstaan ten aanzien van de beoordeeling van dat stuk door lord John Russel in zijne redevoering van Woensdag jl. De Times o. a. beschuldigde den edelen lord van het verdrag in de kamers niet goed te hebben uitgelegd. Nu dat het traktaat bekend geworden is zal die polimique ook een einde nemen, en zal men het best kunnen beoordeelen of de president van den raad der ministers dat stuk al dan niet goed uitgelegd heeft, en of hij naar waarheid de strekking daarvan heeft aangewezen.

Thans is de voorname vraag of Pruissen al dan niet zijne adhaesie aan het traktaat zal schenken. Volgens sommige zou de goedkeuring van die mogendheid niet meer twijfelachtig zijn, ja verwachtte men die zelfs onmiddellijk; anderen beweren echter, dat Pruissen slechts voorloopig zijne adhaesie aan het verdrag zou schenken, en dat hare algeheele toetreding eerst dan zou plaats hebben, wanneer zij uitgeput is in de middelen om Rusland tot verzoenende onderhandeling te bewegen. Zonder ons voor deze lezing aansprakelijk te stellen, durven wij echter beweren, dat zij althans in zooverre waarheid schijnt te spreken, dat de adhaesie van Pruissen niet zoo spoedig op handen is als men wel verwachtte.

In de zitting van eergisteren heeft het Hoogerhuis met eenparige stemmen de bill aangenomen, waarbij de regering gemagtigd wordt om vreemdelingen in het leger in te lijven, ten einde troepen te vormen, die in Engeland georganiseerd en geoefend zullen worden; maar bij de aanneming van dit voorstel heeft de kamer het echter eene wijziging doen ondergaan: de regering vroeg namelijk volmagt om 15,000 man in te lijven; doch de kamer gaf hare toestemming slechts voor 10,000 man.

Het schijnt zeker, dat de Russen van hunnen kant door de landengte van Perekop sedert kort belangrijke versterkingen hebben erlangd.

De laatste berigten uit Sebastopol zijn van den 7 in den Franschen *Moniteur* en van den 8en in eene depêche van Prins Menchikoff. Deze laatste meldt, dat op die dagteekening niets nieuws was voorgevallen, dat het vuur aanhoudend naar de vesting gerigt werd. Het was echter zeer zwak en veroorzaakte volstrekt geene schade. Wat betreft de nota voorkomende in den Franschen *Moniteur*, zij meldt de weder oprigting van batterijen en opent het vooruitzigt, dat binnen drie dagen weder een algemeenen aanval zou kunnen worden ondernomen. Zij geeft, o. a., inlichtingen omtrent den toestand der verbondene legers die, zegt zij, op eene ontzagwekkende wijze gedekt en ook in ruime mate van levensmiddelen voorzien zijn.

Het aantal Turksche bataillons sedert den 4 December van Varna naar de Krim ingescheept wordt op achttien geschat. De plaats hunner aanvankelijke bestemming zou Eupatoria zijn, van waar zij, voegt men er bij, naar Perekop zullen vertrekken, om aldaar den doortogt van nieuwe Russische versterkingen te beletten.

Maar ook ten deze opzigte bestaat even als ten aanzien van zoo vele andere punten menigvuldige tegenstrijdigheid. Terwijl een gedeelte der Duitsche pers beweert, dat het korps, dat in de Krim moet opereren zal bestaan uit al de regementen van de Turksche garde en uit het grootste gedeelte der ligte kavallerie en nog een ander groot aantal troepen onder bevel van Omar-Pacha, zegt een ander deel dier zelfde pers, dat de generaal, die zich met der daad naar Varna begeven heeft, om het oog te houden op de inscheping der eenige Turksche divisie, welke naar de Krim vertrekt, deze er niet volgen zal; hij zou zijne troepen aan den beneden Donau bijeen trekken, om Bessarabie binnen te treden na dat de vloot der geallieerden zich van Odessa zou hebben meester gemaakt.

Men weet, dat het gerucht, alsof de vloten der geallieerden zich van Odessa zouden meester maken, om gedurende den winter in die haven eene veilige verblijfplaats te vinden, meer en meer ingang vindt. Wij zijn niet in staat het bepaald te kunnen tegenspreken; doch wij gelooven dat het nog nadere bevestiging behoeft.

De tweede kamer van Pruissen heeft in hare zitting van den 15en beraadslaagd over twee voorstellen van de heeren von Vincke et Bethmann-Hollweg betrekkelijk het aanbieden van een adres van antwoord op de troonrede. Het eerste dezer voorstellen had, gelijk men weet, ten doel, door de Kamer te doen uitmaken dat er een adres zou worden opgesteld; het tweede bestond in een geheel gereed ontwerp, waarvan de vervaardiger der Kamer de aanneming vroeg.

De discussie liep, natuurlijk in de eerste plaats over het voorstel van den heer von Vincke. Het werd bestreden door de heeren Bonin van de regter- en Gerlach van de uiterste regterzijde, en verdedigd door den heer Reichenperger, het hoofd van de Catholieke fractie, en den opsteller zelven, den heer von Vincke. Het voorstel werd met 170 tegen 112 stemmen verworpen.

Daarna werd het voorstel van den heer Bethmann-Hollweg in behandeling genomen; niet in bijzonderheden maar in zijn geheel. Na eenige woordenwisseling, waaraan dezelfde sprekers in gelijken zin als omtrent het eerste voorstel het woord voerden, heeft de heer Bethmann-Hollweg, inziende dat zijn voorstel evenmin kans tot slagen had als dat van den heer von Vincke besloten, het in te trekken.

Uit Madrid wordt gemeld, dat de heer Collado, minister van finantiën, op nieuw zijn ontslag uit die betrekking verzocht heeft ten gevolge van den tegenstand, welken zijne finantiële ontwerpen in de Cortes ontmoeten. Welligt is dat hernieuwd verzoek om ontslag ook te verklaren uit een incident, dat in de zitting der Cortes van den 11 plaats had: een spreker interpeleerde namelijk het kabinet omtrent zijne inzigten ten aanzien der quaestie der belasting op de levensmiddelen. De Minister van Binnenlandsche zaken verklaarde, dat de regering de beslissing der Cortes van welke aard die ook zijn mogt zou eerbiedigen. De heer Collado kon zich daardoor overtuigen, dat zelfs zijn ambtgenooten hem niet zeer ondersteunden en van daar welligt, dat hij besloot zijn ontslag in te dienen alvorens de beslissing der cortes af te wachten.

Eene depêche uit Kopenhagen meldt, dat verscheidene openbare vereenigingen voornemens waren een optogt met fakkellicht te doen als eene manifestatie ter eere van de Koning en het nieuwe kabinet; volgens dezelfde depêche zou de rijksdag onmiddellijk na de opening der zitting verdaagd worden tot na nieuwe jaar.

De stoompakketboot *Canadian* heeft te Liverpool de mail uit Canada aangebragt, en berigten uit New-York van 1 December. Men schrijft uit Washington dat de boodschap van den President, den 2en naar alle groote steden van de Unie is gezonden, om daar op hetzelfde tijdstip te verschijnen, wanneer zij door den President in het congres voorgelezen wordt.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Eerste Kamer.

ZITTING VAN MAANDAG, 18 DEC.

De Voorzitter deelt mede: 1°. dat door de afdeelingen benoemd zijn tot rapporteurs voor de hoofdstukken IX A en IX B (finantiën) der staatsbegrooting voor 1855, de heeren Blankenheim, van Beeck Vollenhoven, van Eijsinga en van Sasse van IJsselt; 2°. dat is ingekomen een koninklijk besluit, waarbij 1o. aan den heer Enslie, op zijn verzoek, eervol ontslag wordt verleend als Minister van Marine, onder dankbetuiging voor de in die betrekking bewezene diensten; 2o. het bestuur van het Departement van Marine tijdelijk wordt opgedragen aan den Minister van Oorlog en 3o. dat die besluiten zullen ingaan met den 16 December ll. 3o. dat is ingekomen eene missive van den Minister van Buitenlandsche Zaken houdende afschrift eener verklaring, waarbij Hanover en andere Duitsche Staten toetreden tot het tusschen Nederland en Pruissen zoo wel voor zich zelven als namens het Duitsch Tolverbond gesloten handelstractaat, aangenomen voor kennisgeving; en 4o. dat van de Tweede Kamer is ingekomen het door haar aangenomen ontwerp van wet tot vaststelling van Hoofdstuk X (Oorlog) der staatsbegrooting voor 1855. Verzending naar de afdeelingen.

Niets meer aan de orde zijnde, wordt de Vergadering gescheiden.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN MAANDAG, 18 DECEMBER.

DISCUSSIEN OVER HET XI HOOFDSTUK DER BEGROOTING.
(*Koloniën.*)

De heer VAN HOËVELL zegt, dat, na een veldslag van eenige weken, dezen zomer door hem en zijne vrienden in deze Kamer geleverd, zij den slag verloren hebben. Den moed hebben zij echter niet verloren, en dit wel om twee redenen: 1°. omdat zij meenen, het regt, de waarheid en de christelijke beginselen aan hunne zijde te hebben, en eens te zullen overwinnen, en 2o. omdat zij meenen te bespeuren dat, in weêrwil van den verdubbelden tegenstand, toch hunne beginselen invloed beginnen uit te oefenen, en dat dit ook bij de beraadslagingen dezen zomer gebleken is, valt niet te ontkennen. Hij zegt in weêrwil van den verdubbelden tegenstand, en hij mag dit zeggen, want hij herinnert daarbij aan het besluit van 13 Januarij 1854, en aan het voornemen, eergisteren door den Minister medegedeeld betrekkelijk het koloniaal Archief. Dat gemeld besluit niet strekt, om voor het archief te zorgen; maar de strekking heeft dat men daarvan geen gebruik make om wapenen voor zijne tegenstrevers te vinden, is duidelijk.

De Min. heeft eergisteren gezegd, dat de Archieven een gedeelte uitmaakten van het Depart. van Kolonien, en dat daarom het toezigt van dat Depart. noodig is. Spr. ontkent dit. Het Archief der oude O. I. Compagnie is een gedeelte van het Rijks-Archief, en zijn de bronnen voor de geschiedenis van Nederland en zijne kolonien. De Minister zegt, dat het Archief een deel van het Depart. is, ten einde er het toezigt over te houden. Als het een deel uitmaakt van het Rijks Archief, dan zou het op dezelfde wijze als dit behandeld worden, dat een ieder er toegang toe hebbe, en er gebruik van make tot vermeerdering van de kennis der geschiedenis.

De Min. heeft het gebruik afhankelijk gemaakt van vergunning, terwijl hij, die deze verkregen heeft, niet zou worden bemoeijelijkt. Maar aan wie zal die vergunning worden verleend? Aan hen, die spreken in den geest van den heer BAUD, maar zij, die spreken en schrijven in den geest van den redenaar, zullen worden bemoeijelijkt, misschien geene vergunning krijgen. Maar in weêrwil van den verdubbelden tegenstand, zal Spr. voortgaan op den weg, sedert vele jaren door hem bewandeld, zal hij blijven strijden. Ten bewijze daarvan, zal hij enkele punten onder de aandacht der Vergadering brengen. Vóór alles zal hij echter zijne meening over de Begrooting zeggen. Hij heeft tegen die begrooting groote bezwaren, omdat zij eenige millioenen te laag is. Zij is eenvoudig eene aanvrage, om de ambtenaren van het Depart. te kunnen bezoldigen.

Dit is geene begrooting in den geest der wet van 1848, en daarop komen niet alle koloniale uitgaven voor. Spr. betoogt dit nader uit art. 60, en wijst op den langdurigen aandrang tot aanbieding der wet, bij het artikel bedoeld, regelende de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen. Hij haalt daarbij aan de bepaalde beloften, door den Minister in 1851 gedaan. De Minister was toen van oordeel, dat deze wet van zeer eenvoudigen aard was en niets gemeens had met de comptabiliteit hier te lande. [illegible] geheel veranderd en het eenvoudige verdwenen.

Nog zeer dikwijls is de zaak ter sprake gekomen en nu eindelijk, na de April-gebeurtenissen, is de zaak weder van gedaante veranderd, en nu zal het weder eene zelfstandige wet worden, welke niet afhankelijk is van de comptabiliteit hier te lande. Zoo is men van jaar tot jaar in denzelfden toestand gebleven, zoodat men eene begrooting heeft als de tegenwoordige, waarvan het gevolg is dat meerdere millioenen dan alle andere Hoofdstukken te zamen bedragen, door den Minister en den Gouverneur-Generaal worden uitgegeven, zonder eenige contrôle van de Algemeene Rekenkamer of van de Wetgevende Magt. Spr. mag dit, voor zoo ver hem betreft, niet langer bestendigen. — Maar afgescheiden van art. 60 Gwt. beschouwt hij deze begrooting als onvoldoende. In allen gevalle behooren de uitgaven, hier te lande door den Minister gedaan, op de begrooting voor te komen, bijv. het werfdepôt te Harderwijk, de academien te Delft en Breda, de betaling van den heer Hoffman, translateur te Leiden. Dit laatste is thans toevallig door den heer Baud medegedeeld; wie weet hoeveel meerdere uitgaven er zijn? Het is een zonderlinge toestand, dat als de wetgevende magt iets zou afkeuren wat ook maar in de verste verte met de kolonnen in verband staat, de Minister toch zijn doel zou kunnen bereiken.

Spr. zegt niet, dat de Minister het doet, maar hij is er toe in de gelegenheid. Eene sluis is toegemaakt, doch het water kan nog door de andere loopen. Indien, vraagt Spr., die uitgaven niet op de begrooting voorkomen, waarom dan de tegenwoordige? En is geene begrooting [illegible]nien noodig: er is geen onderscheid tusschen de ambtenaren en den heer Hoffman. Spr. heeft omtrent dit punt oude bondgenooten van vóór 1848, bondgenooten, die anders niet eenstemmig met hem denken. Hij hoopt, dat deze hem omtrent dit punt niet in den steek zullen laten.

Nog iets omtrent de begrooting, de subsidie aan de W. I. kolonien en aan die op de kust van Guinea. Ook deze behooren op de begrooting voor te komen: het zijn subsidien van Nederland aan de W. I. De Staten-Generaal moeten het regt hebben die toe te staan of te weigeren. Dit zijn de bezwaren, welke Spr. tegen de begrooting heeft. Vervolgens brengt Spr. den Minister in herinnering de beraadslagingen over art. 66 van het Regerings-reglement, betreffende de particuliere nijverheid. Spr. heeft toen aangedrongen, dat er regelen mogten worden gesteld op het uitgeven van gronden, en als bewijs daartoe heeft hij bijgebragt, dat Engelschen toegelaten werden in den Linga-Archipel, op het eiland Karingu, om tin en steenkolen te graven, terwijl aan een' Nederlander, die daartoe verlof had gevraagd, dit niet toegestaan was.

De Minister heeft daarop geantwoord met twee feiten,

welke hem Spr. deden denken, dat hij verkeerd onderrigt was, als: 1°. dat die Nederlander niet vroeg eene eenvoudige toestemming, maar dat hij bescherming had gevraagd, hetgeen de Engelschen niet hadden verlangd. Spr. meende dus verkeerd ingelicht te zijn, en zweeg. Maar sedert is hem gebleken, dat hij aan geene bescherming gedacht heeft; dat hij niets verlangde dan eene verklaring van het Gouvernement dat het niets tegen de onderneming had. Zoodanige verklaring heeft hij noodig, want zonder deze staat hij elk oogenblik bloot dat zijne onderneming vernietigd worde, en is hij overgegeven aan de willekeur van het Indisch Gouvernement.

De Engelschen vreezen voor geene bemoeijelijking; want deze hebben Singapore en het engelsche gouvernement achter zich. De Nederlander moet echter vreezen, want hij is in een land, waar de gouverneur-generaal elk ingezeten kan verwijderen, en daardoor zijn etablissement vernietigen; 2e zeide de Minister, dat de concessie nog niet was verleend, omdat de Sultan van Linga nog goedkeuring moest geven aan den onderkoning van Riouw, die om toestemming zou hebben gevraagd tot den afstand van Karimon aan meergemelden Nederlander. Spr. zweeg ook hierop.

Als de onderkoning begreep den grond niet te kunnen afstaan zonder de toestemming van den sultan, dan was het mis. Sedert is Spr. echter gebleken, dat de onderkoning zich niet om goedkeuring tot den sultan heeft gewend; dat wel het Indisch gouvernement dit heeft gewild, maar dat de onderkoning zich daartegen heeft verzet, omdat hij in onafhankelijk bezit en eigendom van Karimon is, ten gevolge van geschreven *adats*. Uit deze blijkt, dat de grootvader van den tegenwoordigen onderkoning het eiland Karimon met de wapens veroverd heeft, zoodat deze daarover geheel als zijn eigendom kan beschikken. Hij heeft zelfs een gedeelte gronds ten geschenke gegeven aan den broeder van het lid der Kamer, den heer Elout.
De Regering keurde het wel af, doch belette het niet en zeide niet, dat eerst de toestemming van den Sultan van Linga moest worden gevraagd. Gezegde grond is verder ten geschenke gegeven aan het zendeling-genootschap te Rotterdam. Waarom heeft het Gouv. dat toen niet, en nu wel gemeend? De zaak is van groot gewigt: 1o. is de Sultan van Linga zeer Engelsch-gezind; hij heeft allerlei relatien met Singapore, en voor alle ondernemingen gebruikt hij Engelschen en geeft hij deze gelegenheid om te exploiteren. Daarentegen is de Onderkoning van Riouw zeer Hollandsch-gezind en wil aan niemand anders, grond afstaan of met niemand anders contracten sluiten; 2o. Liggen die eilanden in dat gedeelte van den Archipel, waar de meest gevaarlijke invloed van Singapore bestaat.

Is het dan niet gevaarlijk, zijdelings de ondernemingen eens Nederlanders tegen te werken, en ongemoeid toe te laten, al wat van de Engelsche zijde geschiedt? Er is nog eene reden. Het is niet te ontkennen, dat de particuliere industrie allerlei tegenkanting in Ned. Indië ondervindt. De schuld is daarvan niet hoofdzakelijk aan den Minister of aan den Gouvern.-Gener., maar aan de ondergeschikte ambtenaren: die houden niet van die particuliere ondernemingen. Een resident heeft het den Spr. eens gezegd, dat 1000 Javanen gemakkelijker te regeren waren, dan twee suikerplanters.

Verder behandelt Spr. de opleiding te Delft en het stelsel van radicaal van O. I. ambtenaren; sedert jaren heeft hij op hervorming ten deze aangedrongen, en tot zijn genoegen heeft hij vele zijner wenschen eergisteren door den heer ROCHUSSEN ondersteund gezien. Hij vereenigt zich met hetgeen door dat lid is aangevoerd. Als dat bereikt wordt, zal hij zich gelukkig achten. Hij weet niet, of de heer Rochussen met het antwoord des Ministers bevredigd was. Met hem Spr. is dit niet het geval. Hij begrijpt niet, waarom de Min. het niet eens is omtrent de vraag, in het voorloopig verslag voorkomende, waarom de academie te Delft niet zou vallen onder de te verwachten wet op het onderwijs.

In Dec. 1850 toch heeft de minister, op eene deswege door den heer Baud gedane interpellatie, zelf naar die wet verwezen. Nu, in 1854, is dat alles weder veranderd. Spr. verlangt ook een examen voor de O. I. ambtenaren 3de kl. anders vreest hij, dat zoodanige betrekkingen alleen aan gunstelingen zullen gegeven worden. Spr. brengt ook iets in het midden omtrent hetgeen voor eenige dagen betrekkelijk de kust van Guinea gezegd is. De handel op dat punt is in de laatste jaren aanmerkelijk toegenomen. Sedert jaren zijn de betrekkingen met dat gedeelte onzer bezittingen verwaarloosd.

De pogingen tot herstel, door het gouvernement aangewend zijn mislukt. Nu is het der particuliere industrie gelukt tot stand te brengen wat het gouvernem. was mislukt, namelijk een handel aldaar. Wat is nu geschied? De vorige minister van Marine was van meening, in het belang van dien handel een paar oorlogschepen derwaarts te moeten zenden. Sedert hebben die schepen eene andere bestemming gekregen. Spr. heeft daarin geen bezwaar.

Hij zal niet onderzoeken, of het zaak was, op dat oogenblik die schepen eene andere bestemming te geven. Maar nu heeft de heer SLOET gevraagd, of, en zoo ja, wanneer gevolg zou worden gegeven aan het plan, om in het belang van den handel schepen derwaarts te zenden. Die vraag was zeer natuurlijk, doch hij heeft een zonderling antwoord gekregen van den Minister van Buitenlandsche Zaken, een antwoord dat eenige dagen later in de *Amsterdamsche Courant* werd toegelicht. De Minister zeide, dat hij gaarne dat Rotterdamsche huis zou believen, en hij ook zeer goed begreep dat anderen redenen konden hebben om dit te doen — welke redenen liet de Minister daar, — maar hij zou den termijn niet opgeven; want op dat oogenblik had de Regering gemeend, ten believe van het Rotterdamsche huis geene twee schepen naar de kust van Guinea mogten vertrekken.

In de nadere toelichting der *Amsterd. Courant*, trekt men zoo met een half woord in twijfel, of die handel eigenlijk wel geoorloofd is. Als de Minister er van spreekt, om iemand te believen, dan ondersteunt Spr. hem daarin. Niemand mag beliefd worden, maar het geldt hier het algemeen belang, en als dit vordert, dat de schepen naar de kust van Guinea worden gezonden, met het doel om den handel te releveren, dan mag dit niet geweigerd worden, omdat toevallig een Rotterdamsch huis er het meeste belang bij heeft.

Spr. vraagt dus, of er hoop bestaat, dat aan het plan, om een paar schepen naar de kust van Guinea te zenden, zal worden voldaan, en zoo ja wanneer? — Hij zal eindigen met een enkel woord te spreken over de slavernij in West Indië. Met leedwezen heeft hij deswege eergisteren den Minister gehoord. Hij zegt niet, dat het in de bedoeling des Ministers lag, maar het kwam Spr. voor, dat Z. Exc. die hoogst gewigtige zaak, wat al te luchtig behandelde. Spr. heeft niet gezegd, dat alle slavenhouders zich aan mishandeling der slaven schuldig maakten, maar dat het reglement aanleiding geeft, om de Slaven in West-Indië te mishandelen. Hij herhaalt dit nu.

Het laat den eigenaar toe te Paramaribo, den slaaf 25 zweepslagen op het piket te geven, en dit zonder eenige opgave van redenen. Dit mag telkens herhaald worden; nergens is een tusschenruimte van tijd bepaald. En al ware het reglement een toonbeeld van wetgeving voor de slavernij het zou niets helpen. Wat is een reglement zonder handhavers? En wie zijn die handhavers? Geene regeringsambtenaren maar de slavenhouders zelve.

Spr. blijft het volhouden, niet alleen de slavernij in Suriname, maar de wijze waarop die gehandhaafd wordt, is een schandvlek voor de Nederlandsche natie, en dat het de pligt is van een ieder, die een afkeer heeft van alle dergelijke maatregelen, mede te werken dat er een einde aan kome, dat men niet wijze op de toekomst, maar dat men handele, want elke dag, die men draalt, draagt bij tot mishandeling van 40,000 onzer natuurgenooten.

De heer VAN BOSSE rigt naar aanleiding van de rede des vorigen Spr., eene vraag tot den Min. van Kolonien. In de *Amsterdamsche Courant* was eene insinuatie gerigt tegen den handel van een geacht Rotterdamsch huis, die welligt zag op een geheimen slavenhandel, waardoor wij welligt in moeijelijkheden met het Buitenland konden geraken. Spr. vraagt nu den Min. of er eenigen grond bestaat bij de Regering om te vermoeden, dat, hetzij door een Rotterdamsch, hetzij door een Amsterdamsch huis, iets wordt gedaan, dat strekken zou om den slavenhandel te bevorderen?

De heer ROCHUSSEN verheugt zich, dat hij ten aanzien van de Akademie te Delft met den heer van Hoëvell ingenomen was; ofschoon Spr. meende, dat deze toch ook wat te ver ging voor den eersten tijd. Dubbel zou hij zich nu verheugen, indien hij ontwaren mogt, dat des Min. denkbeelden mede eene toenadering daarstelden. Uit het antwoord des Min., Zaturdag gegeven, is dit Spr. evenwel nog niet gebleken, hetgeen door wederlegging van dat antwoord wordt betoogd.

De heer BAUD beantwoordt, als voorzitter van de emancipatie-commissie, wat tegen de schijnbare werkeloosheid dier commissie is aangevoerd. Door het doen uitkomen, dat een voorstander der emancipatie (de heer Groen) zijn ontslag had genomen, meende Spr. dat men wilde zeggen, *dat de commissie geene emancipatie wil.*

En om die meening te keer te gaan treedt Spr. in eenige bijzonderheden omtrent de werkzaamheden dier commissie. Bij het depart. van kolonien waren geene genoegzame bronnen voorhanden, om die zaak grondig te kunnen onderzoeken of beoordeelen. Zoo wist men, ter bepaling van de schadeloosstelling, niet uit hoevele mannen, vrouwen en kinderen de slavenbevolking bestond; en toch moest men dit naauwkeurig weten. Evenmin waren bij dat depart. de prijzen bekend, waarvoor in de laatste jaren slaven gekocht waren. Van daar, dat men eerst inlichtingen uit W. Indie moest ontvangen. Wat het ontslag van den heer Groen betreft: Spr. gelooft niet, dat die heer in den boezem der commissie ooit iets heeft vernomen, dat hem kon doen denken aan den onwil tot emancipatie. De commissie verfoeit de slavernij als zoodanig, en Spr. niet het allerminst. Het standpunt der staatscommissie was niet, dat zij was eene verzameling van philantropen om, het koste wat het wil, aan de slavernij een einde te moeten maken; de commissie is verpligt, om ook het staatsbelang en dat der eigenaars voor oogen te houden en te behartigen. Zij moet trachten, den last, die uit de emancipatie op het volk zal moeten gelegd worden, zoo min mogelijk drukkend te maken; zij moet ook letten op staatkundige eventualiteiten. Niet minder was het de taak der commissie om de noodige voorzorgen te nemen, dat niet door eene plotselinge emancipatie even als in Fransch Guijana ook de productie van het land ten gronde ga. Door de mededeeling van dit een en ander meent Spr. dat men terug zal komen van het denkbeeld, alsof de commissie in de vervulling van hare taak achterlijk zou blijven.

Spr. treedt daarna in eenige beschouwingen over de aanmerkingen van den heer ELOUT tegen het bannelingschap in Ned. Indie, door het regeringsreglement van 1836 hersteld; en die van den heer MACKAY betrekkelijk het opium-schuiven. Omtrent dit laatste meent Spr., dat het niet zal kunnen worden afgeschaft, zoolang de Engelschen hunne aanzienlijke voorraden opium jaarlijks aanvoeren.

Wat de rede betreft des heeren Rochussen, betrekkelijk de opleiding der Indische ambtenaren, verklaart Spr. dat de twee hoofdbeginselen van dien afgevaardigde tevens de zijne zijn; maar in de ondergeschikte punten verschillen met zijn gevoelen. Zoo ook is hij het niet eens omtrent verschillende punten, nog door den heer Rochussen behandeld. Hij is tegen het denkbeeld, om aan officieren van land- en zeemagt, bij uit-dienst-treding, gelijke aanspraken op civiele betrekkingen te geven als den ambtenaren van de academie te Delft; hij meent, dat de gevolgen van zoodanig stelsel niet zouden strekken in het belang des Vaderlands.

Ten aanzien van de redevoering des heeren VAN HOËVELL, merkt Spr. o. a. op, dat de begrooting zeer wel door de Kamer kon worden aangenomen; want dat de commissie, die jaarlijks wordt benoemd tot onderzoek der koloniale rekening, wel degelijk een contrôle houdt over het koloniaal beheer. Dit is zoo waar, dat Spr. hoopt, dat bij de eerste gelegenheid de heer v. Hoevell, ter zijner eigene overtuiging, tot lid van zoodanige commissie benoemd worde.

De heer TEN CATE vraagt het woord *voor een persoonlijk feit.* De heer Baud had gezegd dat hij Spr. eene blaam zou geworpen hebben op de commisie voor de emancipatie. Spr. ontkent dit; indien er eene blaam geworpen is, dan is die blaam te vinden in het Voorloopig Verslag niet in Spr. rede van eergister.

De heer ELOUT zegt, dat 't geen de heer Baud in de eerste plaats heeft gezegd, bij hem versterkt heeft de meening. dat de heer GROEN zijn ontslag heeft genomen als lid der commissie voor de emancipatie, omdat hij in die commissie niet dien ijver voor de zaak heeft gevonden, dien hij verwacht had. Spr. komt tevens andermaal op de zaak der bannelingen terug.

De heer SLOET TOT OLDHUIS zal ditmaal zeer kort zijn; hij kan niet anders doen dan protesteren tegen den zamenhang dier beginselen, waardoor de koloniale aangelegenheden beheerd worden: beginselen, die leiden moeten tot uitputting van de Indische maatschappij en tot grove verwikkelingen met het Buitenland. Intusschen zal hij niet blind zijn voor 't goede, dat men in Indie ziet gebeuren; integendeel hij zal het prijzen; en daarom verheugt hij zich b. v. in de afschaffing der bazarregten; zoo ook in de heugelijke uitkomsten, die de proeven genomen met vrijen arbeid ter vervanging van de heerendiensten, reeds hebben opgeleverd; alsmede in de resultaten der tabaks-cultuur. Al deze zaken zijn door de constitutionnelen sedert jaren voorgestaan, en nu men begint hunne beginselen, al is 't ook in geringe mate, ten uitvoer te leggen, ziet men er reeds de schoonste vruchten van.

Spr. treedt vervolgens in ontwikkingen over het radicaal van Indisch ambtenaar, en beschouwt de bepalingen daaromtrent als eene groote bron van ontevredenheid, zoowel hier te lande als in Indië. Van den eenen kant handhaaft men de wet en laat ze van den anderen kant los, en dit laatste geschiedt juist altijd wanneer de personen in betrekking staan tot invloedrijke of protectie bezittende lieden. — Spr. vraagt voorts of men de rijst-cultuur op Borneo niet zou kunnen bevorderen, en maakt eenige beschouwingen over onze handels-wetgeving in Indie, die Spr. schadelijk acht voor de vreemde natiën en voor ons zelven. Spr. is tegen de differentiële regten, en meent, dat men onze industrie langzamerhand wel met de vreemde kan doen concurreren. Hij hoopt, dat men tot eene tariefverandering komen zal, en de Min. kan, meent Spr. hier te lande genoeg bekwame handelslieden vinden, om zich ten deze te doen inlichten.

Sprekende over de zeeroovers in de Chinesche zee vraagt Spr. of het niet nuttig ware, om een oorlogstoomschip daarheen te zenden. Eindelijk vraagt Spr. of de regering behoorlijk zorg heeft gedragen voor het terug bekomen van de stukken, die zich in de nalatenschap van den heer Reinwardt, als lid van de natuurkundige commissie, bevinden moeten.

De heer THORBECKE komt terug op de twee vragen, Zaturdag door hem gedaan. Het antwoont des Min. had hem niet bevredigd. Het is hem toch niet duidelijk, dat de Maatschappij van Weldadigheid geenerlei subsidie, als is 't ook op indirecte wijs, zou ontvangen; onbegrijpelijk was het toch, dat aan die Maatschappij sedert eene reeks van jaren dezelfde prijzen voor hare goederen zijn uitbetaald geworden. Spr. wenscht overlegging van eene lijst, bevattende de hoeveelheden garens en koffijzakken door de Maatschappij geleverd, en de prijzen daarvoor, over de laatste 10 jaren betaald. — Betrekkelijk het tweede punt, de onhoudbaarheid onzer concurrentie in gekleurde katoenen tegen over het Buitenland; merkt Spr. op, dat het antwoord des Ministers zeer zonderling was. Deze toch schreef het aan de omstandigheden toe, dat de fabrikanten in Zwitserland beter den smaak der Indische bevolking, wat patroon en kleuren betrof, weten te volgen, dan wij. Spr. achtte dit onbegrijpelijk bij de zoo ruimere gelegenheid, die *onze* fabrikanten hadden om zich van dien smaak te vergewissen.

De heer v. LIJNDEN betreurt het, dat de heer Baud, ofschoon in zijn hart de slavernij verfoeijende, toch zoovele jaren heeft berust in het handhaven van die verfoeijelijke inrigting. (Voorts wederlegt Spr. de afschrikkende voorbeelden, door den heer BAUD uit de Fransche kolonien geleverd daar hij op het voorbeeld der Engelsche kolonien wijst. Met leedwezen heeft Spr. gehoord, hoe de Min. in zeker opzigt verdedigd heeft de mishandelingen, die de slaven ondergaan; maar, hoe hard het oordeel ook zij, Spr. herhaalt het, dat die mishandelingen juist gepleegd kunnen worden met de wet in de hand, die de Min. had vastgesteld.

De heer BAUD wederlegt de vorige sprekers, en betuigt dat hij reeds als Minister van Koloniën aan een ontwerp van amortisatie gearbeid had.

De MIN. VAN KOL. treedt in eene uitvoerige beantwoording van allen, die heden tegen zijn beheer het woord gevoerd hadden. In het kort komen de, in die rede, behandelde hoofdpunten hierop neder:

1°. ontkent de Min. dat men moeijelijkheden in den weg legt bij het gebruik maken van het O. I. archief, zoodra 't geldt personen, die schrijven in den geest van den heer van Hoëvell;

2°. beroept de Min. ten aanzien van de onvolledigheid dezer begrooting, zich op de Grondwet, die, volgens hem, de begrooting der Indische Koloniën niet onderwerpt aan het oordeel der wetgevende magt;

3°. herinnert de Min. aan al 't geen hij, tot drie malen toe, heeft gedaan om de wet op de koloniale geldmiddelen tot stand te brengen om te betoogen, dat het niet tot stand komen van die wet niet zijne schuld was;

4°. verklaart de Min., dat de genoemde wet *nu* bij den Ministerraad in behandeling is;

5°. zegt de Min., betrekkelijk de zaak van 't eiland Karimon, dat ook thans weder de heer v. Hoëvell zich vergist heeft. Omtrent den aard van het verzoek, om de bewuste onderneming te mogen aanvragen, meent de Min. dat het was een spelen met woorden; want dat verzoek om zich neder te zetten en 't aanvragen om concessie synoniem was. Wat de magtiging van den onder-koning van Riouw betreft, de Min. zegt, dat hij heeft medegedeeld wat de Gouv.-Gen. hem had geschreven, en dat hij niet kon weten of de heer v. Hoëvell beter ingelicht was. Zou het werkelijk 't geval zijn: de Min. zou gaarne daarvan de bewijzen zien.

6o. Ten aanzien van 't zenden van schepen naar de kust van Guinea, zegt de Min., dat het van de omstandigheden zal afhangen, wanneer die zending zal plaats kunnen hebben. De zending zelve acht Spr. van een publiek belang; en dit belang heeft slechts tijdelijk moeten wijken voor een grooter publiek belang, dat de schepen in de Oostzee riep. De vraag van den heer van Bosse beantwoordt de Min. op die wijze, dat bij de regering niets in het minste was bekend omtrent eenigen slavenhandel die gevoerd zou worden.

7o. Rakende de slavernij herhaalt de Min. hetgeen daaromtrent reeds Zaturdag door hem is gezegd, om te betoogen dat gedaan is wat tot verbetering van den toestand der slaven *kan* gedaan worden, zoolang namelijk de slavernij zelve behouden wordt.

8o. Betrekkelijk de vragen van den heer THORBECKE herhaalt de Min. dat er geene sprake is van eenige subsidie aan de Maatschappij van Weldadigheid; en dat, wat den handel van hier op Java in gekleurde katoenen aangaat, zegt de Min. dat hij daarop niet anders dan zeer uitvoerig kan antwoorden, 't geen hij vreest, dat, nu deze zitting reeds eenige uren heeft geduurd, niet naar den zin der Kamer zou zijn, hij zou er dus over heen stappen.

De heer V. BOSSE constateert, met genoegen, de verklaring der regering omtrent den aard van den handel op Guinea door 't Rotterdamsche huis, waaromtrent de *Amsterd. Courant* zich eene insinuatie had veroorloofd, die nu genoeg gebrandmerkt was, om daarop de spreuk van Basile toe te passen.

De heer V. HOËVELL beantwoordt den Minister op nieuw zeer uitvoerig. Gebrek aan ruimte belet ons van deze repliek iets mede te deelen. Welligt komen wij er morgen op terug. Ook de Min. repliceert den Spr., waarna de algemeene discussiën gesloten worden.

De artikelen geven tot geene beraadslaging aanleiding en wordt het *geheele hoofdstuk* AANGENOMEN met 44 tegen 15 stemmen.

Tegen de heeren: Hugenholtz, Reinders, Ten Cate, van Bosse, van Eck, de Lom, Dullert, Anemaet, Zijlker, v. Hoëvell, Thorbecke, Huguenin, Sloet, Strens en v. d. Veen.

De heer VAN RAPPARD stelt voor, om heden avond ten 7½ ure eenige andere wetsontwerpen te behandelen. Dit voorstel wordt met 44 tegen 12 stemmen AANGENOMEN.

Uit het eindverslag omtrent het ontwerp van wet strekkende om eene som van *f* 6,535,921.76½ te besteden tot inkoop en amortisatie van nationale schuld, blijkt o. a. dat dit wets-ontwerp twee dagen later aan het onderzoek der afdeelingen is onderworpen. Daarbij hebben enkele leden te kennen gegeven, dat zij ongaarne de thans in de schatkist aanwezige geldsommen tot uitdelging, van staatsschuld zagen besteden, en het veel nuttiger zouden rekenen, dat die gelden wierden aangewend om den aanleg van openbare werken vooral wegen en kanalen te bevorderen; of ook bespaard om gebruikt te worden tot uitvoering van den grooten maatregel der emancipatie van de slaven in onze overzeesche bezittingen. De overgroote meerderheid, vereenigde zich echter niet met de bedenking, maar stond met de regering het gevoelen voor, dat geen middel moest worden verzuimd, om het rentebedrag der nationale schuld te verminderen en daarvoor ook verligting van de lasten der natie allengs gemakkelijker te maken.

Het wets-ontwerp van wet *tot voorloopige regeling der uitgaven van het Departement van Marine, gedurende de eerste zes maanden van* 1855, luidt als volgt:

Art. 1. De wet van den 23 Dec. 1853 (*Staatsblad* no. [illegible]), houdende vaststelling van het VIIIste hoofdstuk der [illegible] voor de staatsuitgaven voor het dienstjaar 1854, [illegible] voor de uitgaven, ten behoeve van het *Departement* [illegible] over 1855, bij voortduring van kracht blijven.

Art. 2. De uitgaven, die krachtens art. 1 voor het dienstjaar 1855 gedaan worden, zullen niet te boven gaan de helft der bij de wet van den 23 December 1853 (*Staatsblad* no. 147), voor elk der daarbij genoemde artikelen toegestane sommen; hiervan is uitgezonderd art 9; waarop geene uitgaven zullen aangewezen worden.

's Gravenhage, 18 December.

* H. M. de Koningin heeft in de verloting van schilderijen, welke van de tentoonstelling te 's Hertogenbosch daartoe zijn aangekocht, twintig aandeelen genomen.

* H. K. H. Prinses Frederik der Nederlanden benevens de jeugdige Prinses Maria, zijn gisteren van HD. buitenlandsche reis in goeden welstand met een talrijk gevolg in de residentie teruggekeerd.

* Z. M. heeft, bij besluit van 6 dezer, den gepensioneerden generaal-majoor G. Bakker, laatst waarnemend kommandant van het leger in Oost-Indie, benoemd tot ridder met de ster der orde van de Eikenkroon.

* Door kerkvoogden van de Hervormde gemeente alhier, is tot verdere voltooijing van den opbouw der Willemskerk eene negotiatie geopend in aandeelen van *f* 100, *f* 500 en *f* 1000 à 3 pct., aflosbaar in negentien jaren.

* De Minister van Finantien heeft bekend gemaakt dat de rente-betaling op het grootboek der 2½ percents nationale schuld over het halfjaar, verschijnende 1 Januarij 1855, zal geschieden op de bureaux van het Grootboek der Nationale Schuld te Amsterdam, te beginnen van af 1 Januarij aanstaande.

* Op aanstaanden Donderdag den 21 December 1854, zal de gewone audientie van den Minister van Finantien geen plaats hebben.

* Bij arrest van het Prov. Geregtshof in Zuid-Holland van eergisteren, zijn drie rijks-commiezen, vroeger gestationneerd onder Gorinchem, schuldig verklaard aan knevelarij, en veroordeeld tot correctioneele gevangenisstraf van één jaar, van negen maanden en van drie maanden, geldboete en in de kosten. Men zegt, dat men van dit arrest zal komen in cassatie.

Naar wij vernomen hebben heeft de algemeene synodale Commissie besloten, eene circulaire uit te vaardigen aan alle kerkenraden, ten einde de aanschaffing van het officieel kerkelijk orgaan ook voor de archieven der gemeente te bevorderen, terwijl van wege den Minister voor de zaken der Hervormde Eeredienst enz. aan de kerkelijke administratiën is te kennen gegeven, dat Z. Exc. het van belang acht daartoe mede te werken door in de daarop loopende kosten van abonnement ten laste der kerkelijke fondsen te voorzien, vertrouwende dat de kerkvoogdijen enz. de van hare zijde verlangde medewerking ten deze gaarne zullen willen verleenen. (*K. W.*)

Het *Staatsblad* No. 144 bevat de verklaringen van toetreding van Hanover, Oldenburg en Schaumburg-Lippe tot het tractaat van handel en scheepvaart tusschen Nederland en Pruissen op 31 December 1851 gesloten.

De touwslagerij te Maassluis, welke een geruimen tijd heeft stilgestaan, zal, naar men verneemt, weder in werking worden gebragt.

Dezer dagen is te Roermond in hechtenis genomen, als verdacht van het vervaardigen, althans van het verspreiden van valsche vreemde munten, zekere Michiel Pekowsky, wever, wonende te Roermond.

De munten, die, zoo door hem als door onbekenden in omloop zijn gebragt, zijn: 1o. vijf-frankstukken van het jaartal 1849, met het borstbeeld van Leopold I: 2o. twee-frankstukken van het jaartal 1834, met het borstbeeld van Louis Philippe I; en van het jaartal 1849, met de effigie van de Fransche Republiek; 3o. één-frankstukken van de jaartallen 1840, 1844 en 1847, met het borstbeeld van Louis Philippe I; en van het jaartal 1844, met het borstbeeld van Leopold I.

De meesten behooren tot die onder No. 2 vermeld. Al deze stukken zijn schijnbaar van dezelfde compositie, loodachtig van kleur, ruw en gegoten. Daar de thans aldaar geïnstrueerd wordende zaak welligt elders vertakkingen, zoo niet haren hoofdzetel heeft, zoo noodigt de officier van justitie te Roermond zijne ambtgenooten en alle ambtenaren van justitie en politie uit, op de uitgifte van zoodanige stukken te doen surveilleren, en bij ontdekking zich met hem in verbinding te stellen.

Groningen. 15 Dec. Heden is alhier in de beide regten gepromoveerd de heer H. J. S. M. van Wageningen, van Leeuwarden na verdediging van *questiones.*

△ **Meppel**, 16 Dec. Door de kamers van koophandel en fabrieken, alhier is in de vergadering van 12 dezer tot haren secretaris herkozen de heer L. Schukking Jr.

— Heden voormiddag had alhier de publieke verpachting door Burgemeester en Wethouders plaats van het stadslogement, het wapen van Zwolle, met de daaraan verbondene stadswaag voor den tijd van 6 jaren ingaande den 1sten Mei 1855 en eindigende den 1sten Mei 1856. De hoogste inschrijver was de heer A. Telder voor *f* 1329, en is getrokken door den heer E. ten Wolde voor den hoogen prijs van *f* 1900, en alzoo ruim *f* 700 hooger dan thans.

— Gister namiddag omstreeks 4 ure is alhier levenloos in het kanaal der Drentsche-kanaal-maatschappij opgevischt de persoon van M. D. K. Sergeant-Majoor bij de dienstdoende schutterij en klerk ter stedelijke secretarie alhier. Hij was sedert den vorigen avond vermist en is zeer vermoedelijk bij het naar huis keeren des avonds de brug, die hij nog over moest om in zijne woning te komen, door de duisternis mis geloopen en in het water gestort. Een treurig voorval gewis en dit vooral, daar hij de oudste zoon eener weduwe was, die nog 13 kinderen, waarvan eenigen nog onverzorgd, overhoudt!

Men schrijft uit Leiden aan de *Alg. Konst- en Letterbode* het volgende: Het munt- en penningkabinet der hoogeschool is dezer dagen, o. a., verrijkt, behalve met eenige zeer fraaije Nederlandsche zilveren medailles uit de XVIIIde eeuw (een geschenk van den heer curator Gevers van Endegeest), met eene aanzienlijke bezending zilveren Portugesche en Braziliaansche munten, alsmede van de Azorische eilanden, waaronder een aantal sedert het jaar 1749 geslagen stukken van koning Jan V († 1750); Joseph I († 1777); van de koningin Maria I († 1816); van den prins-regent tot in 1799, enz. enz.; eindelijk een halve kroon, twee- en een-testonstukken van den tegenwoordigen koning Don Pedro V, voorzien van zijne zeer wel gelijkende beeldtenis (goud- en kopergeld was er tot op 31 Oct. ll. in Lissabon onder dezen vorst nog niet geslagen.)

Onder deze stukken is bijzonder merkwaardig een Pardao, of halve ropij van Goa, in 1776 geslagen, en de munten van 300, 150 en 75 Rees voor de Azorische eilanden van 1794 en 1795.

Verder bekwam het kabinet een hoogst zeldzaam koperen V Reesstuk voor de Azorische eilanden, in 1800 geslagen.

Volgens het beweren van den heer Page, een der medewerkers van het *Chamber's Edinburgh Magazine*, zoude een der uitgevers, de heer Robert Chambers, de schrijver zijn van het zooveel gerucht makende werk *Vestiges of Creation*, in Nederland vertaald onder den titel van: *Sporen van de natuurlijke geschiedenis der Schepping.* Hij beweert de drukproeven van de tweede of derde uitgaaf te hebben nagezien, die hem door den schrijver (zonder dat deze zich echter aan hem als zoodanig had doen kennen) waren ter hand gesteld, en dat de stijl voor hem omtrent dit punt geen twijfel overlaat.

Eerste Huwelijks-afkondiging.

Zondag den 17 Dec. 1854.

Jhr. Mr. Dirk Jacob Carel van Lennep, 31 j., met Jonkvr Paulina Agneta Deutz van Assendelft, 19 j. — Ludovicus Wilhelmus Roumen, 44 j., met Claudina Petronella Muijt, 44 j., gescheiden echtgenoot van Guillaume George Frederik Louis Schor. — Petrus Laanen, 53 j., met Johanna Cornelia de [illegible] — Friederich Armand, [illegible] — Jan Bosman, 31 j, met Hendrika Barendina Engelina Diehle, 24 j. — Lubertus Hermanus Cramerus, 40 j., met Marie Christine Spiegel, 33 j. — Johannes Bruin, 28 j., wedr. van Jobje Spaans, met Maria Overduin, 20 j. — Anthonij van der Laaken, 32 j., met Jacomina Wilhelmina Jacoba Post, 34 j. — Gijsbert de Ruiter, 22 j., met Dirkje Keus, 26 j., Wed. van Leenderd den Heijer.

Per Telegraaf.

Warschau, Zondag 17 December. Uit Padlachin wordt gemeld, dat de kurassier-regementen te Viala en Brzesc kantonnementen hebben betrokken. Het overige gedeelte der garde betrekt de winter-kwartieren op den regter-oever van de Weichsel. Tusschen Brzesc en Wilna zal tegen het midden van den winter de infanterie der garde worden bijeen getrokken.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 18 December 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned.W.Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$59\frac{9}{16}$ $\frac{5}{8}$			
Dito Certificat. .	3	71 $\frac{1}{16}$	*Hope* 1798/1816	5	100
Dito Dito . .	4	$89\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{5}{16}$	Dito 1828/1829	5	
O. I. Leening. .	4		Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$		Dito [illegible]		
België.			Dito *Stieglitz* . .	5	
Certificaten . . .	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 6e Ser. .	4	
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$	$48\frac{3}{8}$ $\frac{7}{16}$	Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	
Obligatiën . . .	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	$18\frac{3}{8}$	Obligatiën . . .	4	
Dito Buitenl. .	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl.^{e}/m.	3	$33\frac{5}{16}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{5}{16}$	Metalliek	5	$63\frac{3}{8}$ $\frac{9}{16}$
Bew. Sp. Com.		$5\frac{5}{16}$	Dito bet. Amst.	5	$73\frac{5}{16}$ $\frac{1}{2}$
Amort. Schuld.			Dito Nation. .	5	$66\frac{3}{8}$ $\frac{5}{8}$
Portugal.			Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	$32\frac{7}{16}$
Londen nieuwe.	3	$36\frac{7}{8}$	Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	$32\frac{7}{16}$
Dito uitgest . .	4				

Mexic., te Lond. 3 pct. $19\frac{13}{16}$, $\frac{11}{16}$; dito Onb. $19\frac{9}{16}$, $\frac{11}{16}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pct. $66\frac{3}{4}$.

Onze fondsenmarkt leverde heden hoegenaamd ook niets bijzonders op, de stemming was over het geheel flaauw.

FRANKFORT, Vrijdag 15 Dec. Metallik 5 pct. $65\frac{1}{4}$; Spanje binnenl. 3 pct. $32\frac{1}{2}$; dito 1 pct. $17\frac{5}{16}$.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.